

08.04.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *İdlib'te gerginlik ve saldırılar tırmanıyor...* Suriye'nin kuzeybatısında İdlib'de hükümet güçleriyle muhalif güçler arasındaki çatışmalarda en az 15 kişinin yaşamını yitirdiği kaydediliyor. Suriye'nin kuzeybatısında yer alan İdlib Esad rejimine muhaliflerin son kalesi. Birçok muhalif grup Suriye'nin çeşitli bölgelerinde rejim güçlerine karşı alınan mağlubiyetlerin ardından İdlib'e çekilmek zorunda kalmıştı. Geçen yıl Şam bölgeye yönelik saldırı başlatmayı planlamış bu da insani kriz endişelerini beraberinde getirmişti. Söz konusu planlanan saldırı Ankara'yla Moskova arasında varılan anlaşmayla ertelenmişti. Anlaşmada "askerden arındırılmış bölge" oluşturulması da yer alıyordu. Ancak anlaşmayı uygulamak son haftalarda giderek zorlaşıyor. Suriye İnsan Hakları Gözlemevi sadece son 5 günde bölgede hayatını kaybedenlerin sayısının 45 olduğunu açıkladı. Ölümünün çoğunun hükümet güçlerinin topçu ateşi nedeniyle gerçekleştiği belirtiliyor. Pazar günü de 7 kişinin muhaliflerin kontrolündeki Nerab'da, 3 kişinin de yine muhaliflerin kontrolündeki Sarageb'de hayatını kaybettiği kaydediliyor. Suriye devlet medyası da muhaliflerin kontrolündeki bölgeden fırlatılan roket nedeniyle Şam'ın kontrolündeki Masyaf'da 5 kişinin hayatını kaybettiğini belirtti. Cumartesi günü sanayileşmiş 7 ülkenin dışişleri bakanları; Fransa, Almanya, İngiltere, Kanada, Amerika, İtalya ve Japonya dışişleri bakanları bir araya geldikleri G-7 toplantısında İdlib'de son haftalardaki askeri hareketlerden dolayı endişelerini dile getirmişlerdi. Geçen hafta Şam ülkenin kuzey batısında Rusya'nın sabrının azalmakta olduğunu belirtmiş bununla birlikte Moskova Şam'a Türkiye'nin Eylül ayında varılan anlaşmayı uygulamaya bağlı olduğunu söylemişti.

- *Lavrov: Suriye Anayasa Komitesi kurulması çalışmaları tamamlanıyor...* Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye Anayasası Komitesi kurmaya yönelik çalışmaların tamamlanmakta olduğunu, komitenin en yakın zamanda Cenevre'de çalışmaya başlaması gerektiğini ifade etti. Ürdün Dışişleri Bakanı Ayman Safadi ile bir araya gelen Lavrov, görüşme sonrasında verilen basın toplantısında "BMGK'nın 2254 sayılı kararı ile Suriye Ulusal Diyalog Kongresi kararı doğrultusunda krize siyasi bir çözümden başka bir alternatif olmadığının altını çizdik. Bu kararlar çerçevesinde şimdi Anayasa Komitesi kurma yönündeki çalışmalar tamamlanıyor" dedi. Lavrov açıklamalarına şöyle devam etti: "En yakın zamanda BM'den meslektaşlarımızın komitenin Cenevre'de faaliyetlerine başlaması gereken komitenin çalışmalarına katkıda bulunmaya başlamasını umuyorum."

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Libya'da çatışmalar şiddetleniyor: 21 ölü...* Libya'da General Hafter'e bağlı güçlerle Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne bağlı birlikler arasındaki çatışmalarda ölenlerin sayısı 21'e

yükseldi. ABD şiddetin durması çağrısı yaptı. Libya'nın doğusunda askeri güçlerin lideri General Halife Hafter'in Trablus'u ele geçirmek için başlattığı saldırı ve Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne (UMH) bağlı güçlerin karşı operasyonu ile bölgede şiddet tırmanıyor. Libya'nın doğusundaki askeri güçlerin lideri General Halife Hafter 4 Nisan'da Trablus'u ele geçirmek için taarruz başlattıklarını açıklamıştı. Uluslararası toplum tarafından kabul gören Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) Başkanlık Konseyi Başkanı Fayiz Serrac da, "Başkomutan" sıfatıyla Genelkurmay Başkanlığı'na gönderdiği talimatta, sivillerin hayatına yönelik tehditlere karşı Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nı hava operasyonları düzenlemekle görevlendirmişti. Tarafların Trablus'un güneyinde yoğunlaşan çatışmalarında bugüne dek hayatını kaybedenlerin sayısı 21'e yükseldi. Sağlık Bakanlığı'nın verdiği bilgiye göre çatışmalarda 27 kişi ise yaralandı. Bakanlık ölenler arasında sivillerin de olup olmadığı hakkında bir bilgi vermedi. Libya'daki Kızılây'dan yapılan açıklamada ölenler arasında bir doktorun bulunduğu belirtildi. Birleşmiş Milletler (BM)'in çatışmalarda yaralananlar ile sivillerin güvenli yerlere sevk edilmesi amacıyla yaptığı iki saatlik ateşkes çağrısı yanıt bulmadı. BM'nin Libya'daki misyonunun sözcülerinden Jean Alam, AFP'ye verdiği demeçte, "Ateşkes olmadı. Ancak biz yine de çatışan tarafların olumlu yanıtlarını bekliyoruz" dedi. NATO'nun hava saldırılarıyla destek verdiği muhaliflerin 2011 yılında Kaddafi rejimini devirmesinden bu yana ülkede iktidar mücadelesi sürüyor. BM arabuluculuğunda Libya'daki sorunun çözülmesi için 14-16 Nisan'da ülkede bir diyalog ve barış konferansının düzenlenmesi planlanıyor.

- *İran'dan ABD'ye "terör listesi" tepkisi...* Washington'ın İran Devrim Muhafızları'nı "terör listesine" dahil edeceği haberlerinin ardından açıklama yapan Tahran, böyle bir durumda ABD ordusunun kendi terör listelerinde IŞİD'in yanına ekleneceğini bildirdi.

- *Ruanda'da soykırımın 25'inci yılı anılıyor...* Ruanda'da yaklaşık bir milyon kişinin yaşamını kaybettiği soykırımın 25'inci yılında Tutsiler ve Hutular arasında hâlâ bir uzlaşıdan söz etmek mümkün değil. İki etnik grup yan yana ama birbirinden uzak bir yaşam sürüyor.

- *Macron, 7 Nisan'ı 'Ruanda soykırımını anma günü' ilan etmek istiyor...* Elysee Sarayı'ndan yapılan yazılı açıklamada Macron'un, Ruanda'da Tutsilere karşı yapılan soykırımın 25. yıl dönümü vesilesiyle ülke halkıyla dayanışma içinde olduğu belirtildi. Açıklamada ayrıca Macron'un 7 Nisan'ı Ruanda soykırımını anma günü ilan etmek istediği de kaydedildi.

- *Sudan'da Beşir zor durumda...* Sudan'da binlerce hükümet karşıtı gösterici başkent Hartum'da ordu karargâhı önünde ikinci gecelerini geçirdi. Devlet Başkanı Ömer El Beşir'in istifasını isteyen göstericiler, silahlı kuvvetlerin devreye girmesi talebinde bulunuyor. Ülkede El Beşir karşıtı gösteriler Aralık 2018'den bu yana devam ediyor. Ancak son iki günde protestolara katılımın arttığı ifade ediliyor. Devlet Başkanı Ömer El Beşir, istifa çağrılarına yanıt vermeyeceğini ifade ederek, protestocuların tepkilerini seçimlerde göstermesi gerektiğini söylemişti. Sudan devlet başkanı Beşir'in ülkeyi terk ettiğine ilişkin teyitsiz haberler var.

- *Yemen'de kolera salgını nedeniyle olağanüstü hal...* Husilere bağlı Saba haber ajansının haberine göre, oluşturulan hükümette Sağlık Bakanlığı görevini yürüten Taha el-Mutevekkil, kontrol altında tutulan bölgelerde salgın haline gelen kolera ile mücadele amacıyla olağanüstü hal ilan edildiğini açıkladı. Cumartesi günü Husiler tarafından kolera ile mücadele amacıyla Sana'daki tüm okullarda kantinlerin kapatılmasına karar verilmişti. Yemen'de özellikle Husilerin kontrolündeki bölgelerde yoğun kolera salgını gözleniyor.

- *Sadr: Irak'ta eyalet sistemi çözüm değil...* Iraklı Şii lider Sadr, güneydeki bazı kentlerin merkezi yönetiminden bağımsız eyalet sistemiyle yönetilmesi çağrılarını ilişkin, sosyal medya

hesabından yaptığı paylaşımda, "Eyalet sistemi, sıkıntılarının bitmesini isteyen mazlum halkın talebidir ancak eyaletler çözüm değildir." ifadesini kullandı. Eyaletlerden sorumlu yetkililerin kamu mallarını çalarak yolsuzluk ve zulüm yapacakları uyarısında bulunan Sadr, "İçeriden ve dışarıdan çıkar sahipleri bizi (halkı) kontrolü altına alacak ve servetinize el koyma nimetine daha fazla kavuşacak. Bunlar, sizi zayıflatacak ki işgal edilmeniz kolay olacak." değerlendirmesinde bulundu. Mukteda Sadr, paylaşımının sonunda Irak halkına ülkenin birlik ve beraberliğini, toprak bütünlüğünü muhafaza etme çağrısı yaptı. Irak'ta petrol zengini Basra İl Meclisi'nde 2 Nisan'da yapılan olağanüstü oturumda 20 üye, vilayetin bağımsız idari bölgeye dönüşmesi talebi lehine imza vermişti. Ülkenin güney kentlerinden Zikar İl Meclisi Üyesi Abdülemir Salim de yaptığı basın açıklamasında, merkezi yönetiminin hizmet alanındaki ihmalinden dolayı kentin eyalet sistemine dönüştürülmesi için üyesi olduğu il meclisine yazılı talep ilettiğini bildirdi.

- **ABD'nin Irak'ı işgalinden bu yana yarım milyon insan öldürüldü...** Irak Gazeteciler Sendikası Kerkük Şubesi Başkanı Muhammed Dağıstanlı, "Irak'ta mezhep savaşı nedeniyle son 15 yılda yaklaşık yarım milyon insan öldü" dedi. Ülkede patlak veren iç çatışmanın ABD'nin Irak'ı işgal etmesiyle başladığını hatırlatan Dağıstanlı, resmi rakamlara göre şu ana kadar 470 bin insanın hayatını kaybettiğinin kayıtlara geçildiğini söyledi.

- **Zarif: ABD'yi Netanyahu öncülüğünde yeni bir bataklığa sürüklemek istiyorlar...** İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, Washington yönetiminde Devrim Muhafızları Ordusunu (DMO) terör listesine almak isteyenlerin ABD'yi yeni bir bataklığa sürüklemek niyetinde olduğunu belirtti. Cevad Zarif, "İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu'yu tüm konularda en önde tutan ve uzun süredir Devrim Muhafızlarını terörist ilan etmek için büyük bir tutkuyla çaba gösterenlerin, bu meselenin bölgedeki ABD güçleri için ne sonuçlar doğuracağını da farkında olduğunu" kaydetti.

- **Netanyahu: Batı Şeria'daki Yahudi yerleşim birimlerini İsrail'e ilhak edeceğim...** İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu, 9 Nisan'daki seçimden galip çıkıp yeniden başbakanlık koltuğuna oturması halinde işgal altındaki Batı Şeria'da yer alan yasa dışı Yahudi yerleşim birimlerini "İsrail'e ilhak" etmeyi planladığını söyledi.

AB – AVRUPA

- **Brexit'te karar haftası...** Brexit dramı uzayacak mı yoksa İngiltere bu Cuma AB'den anlaşmasız şekilde mi ayrılacak? Bu hafta gerek Londra, gerekse Brüksel'de uzun vadeli ve ağır etkileri olan kararlar alınacak. Avrupa'nın bu hafta da başlıca gündem maddesi yine Brexit. AB'ye üye 27 ülkenin devlet ve hükümet başkanları Çarşamba günü Brüksel'de yapılacak olağanüstü bir zirvede Brexit için öngörülen sürenin yeniden uzatılıp uzatılmaması konusunu masaya yatıracak. Zirveye İngiltere Başbakanı Theresa May de katılacak. May şu an için sürecin 30 Haziran'a kadar uzatılmasını istiyor. AB Konseyi Başkanı Donald Tusk ise 12 aya kadar bir erteleme önerdi. Bu erteleme Brexit anlaşmasında bir uzlaşma sağlanması halinde, AB'den daha erken ayrılma opsiyonunu barındırıyor. Brüksel'de AB Dışişleri Bakanları, Londra'da ise parlamentonun üst kanadı Lordlar Kamarası Pazartesi günü toplanarak seçenekleri değerlendirecek.

- *Euro Bölgesi'nde işsizlik oranı 10 senenin en düştüğünde...* Euro Bölgesi'ndeki olumsuz ekonomik seyre rağmen 19 ülkeyi kapsayan bu bölgede işsizlik oranları son 10 yılın en düşük seviyesinde yer aldı.
- *Almanya artık Türkiye'den imam istemiyor...* Merkel hükümeti, imamların Almanya'da yetiştirilmesini sağlamak, bu yolla da Türk hükümeti başta olmak üzere, yabancı siyasi güçlerin Müslüman toplumu üzerindeki nüfuzunu sınırlandırmak için düğmeye bastı.

ABD - AMERİKA

- *ABD, Libya'daki askerlerini çekiyor...* ABD Afrika Kuvvetleri Komutanlığı (AFRICOM), Libya'nın başkenti Trablus çevresinde General Halife Hafter'e bağlı güçler ile Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) birlikleri arasındaki çatışmaların şiddetlenmesi üzerine ülkedeki Amerikan askerlerinin çekildiğini açıkladı.
- *Venezuela'da Maduro'ya protesto...* Venezuela'da kendisini geçici devlet başkanı ilan eden Juan Guaido liderliğindeki on binlerce muhalif, başkent Caracas'ta protesto gösterileri düzenledi. Ülkede haftalardır geniş çaplı elektrik ve su kesintileri yaşanıyor. Guaido, Cuma akşamı toplu gösteriler için çağrı yapmıştı. Devlet Başkanı Nicolas Maduro da kendi taraftarlarına "emperyalizme karşı" eylem çağrısında bulunmuştu.

RUSYA

- *Erdoğan Rusya'da...* Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yerel seçimlerden sonraki ilk yurt dışı ziyaretini Rusya'ya gerçekleştirecek. Başkan Erdoğan,, gelecek hafta Moskova'ya yapacağı ziyaret kapsamında Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bir araya gelecek. Görüşme, iki liderin 2019'un ilk dört ayında yaptığı üçüncü yüz yüze görüşme olacak. Erdoğan, Türkiye-Rusya Kültür ve Turizm Yılı'nın açılışı ve Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi (ÜDİK)Toplantısı için 8 Nisan'da Rusya'nın başkenti Moskova'ya gidecek. Görüşmeler sırasında, Suriye başta olmak üzere bölgesel ve uluslararası meseleler hakkında görüş alışverişinde bulunulması öngörülmektedir. Bu vesileyle ayrıca, muhtelif anlaşmaların imzalanması da planlanmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımız ile Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Sayın Putin, Konsey Toplantısı çerçevesinde, Türk ve Rus iş insanlarıyla bir araya geleceklerdir.

ASYA - PASİFİK

- *Pakistan'dan "Hindistan saldırı hazırlığında" suçlaması...* Pakistan, Hindistan'ın saldırı hazırlığında olduğunu iddia etti. "Güvenilir istihbaratımız var" diyen Pakistan saldırı için tarih bile verirken, Hindistan iddiaları 'mantık dışı' olarak niteledi. Pakistan Dışişleri Bakanı Şah Mahmud Kureyşi, Hindistan'ın 'gelecek hafta' kendilerine yönelik yeni bir saldırı planı yaptığını dair 'güvenilir istihbarat' bilgisine sahip olduklarını duyurdu. Kureyşi, saldırı tarihi olarak da 16-20 Nisan tarihleri arasını işaret etti. Pakistan devlet televizyonunda yayımlanan açıklamasında Kureyşi, Hindistan'ın muhtemelen diplomatik baskıyı artırmak ve askeri bir

operasyonu meşrulaştırmak amacıyla işgal altındaki Keşmir'de Pulwama benzeri bir olayın planını yaptığına dair güvenilir istihbarat bilgisine sahip olduklarını söyledi. Kureyşi, Hindistan Başbakan Narendra Modi'nin orduya Keşmir ve Pakistan'daki hedeflere saldırmak için yeşil ışık yaktığını da öne sürdü. Hindistan ise, iddiaları 'sorumsuzca ve mantık dışı' olarak niteledi. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Raveesh Kumar, "Hindistan, Pakistan tarafından bölgede savaş histerisini körüklemek maksadıyla yapılan bu sorumsuz ve mantık dışı açıklamayı reddediyor" dedi. Kumar, Pakistan merkezli terör gruplarının Hindistan'a yönelik saldırılarını teşvik etmek amacıyla bu 'hileye' başvurulduğunu da iddia etti.

TÜRKİYE – TÜRK DÜNYASI

- *Türkiye'den AB'nin yerel seçim eleştirisine tepki...* AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Frans Timmermans'ın, AKP hükümetine yaptığı demokratik ilkeleri izleme çağrısına Ankara'dan tepki geldi. Dışişleri Bakanlığı açıklamayı "talihsiz bir gaf" olarak nitelendirdi.
- *Türkiye'den İsrail'e 'ilhak edeceğiz' tepkisi...* Seçimleri kazanması halinde Batı Şeria'da bulunan yerleşimleri ilhak edeceğini açıklayan İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu'ya Türkiye'den tepki geldi. Ankara, Netanyahu'yu uluslararası hukuku hiçe saymakla suçladı.
- *AİHM'den "hendek operasyonları" kararı...* AİHM; Cizre, Silopi ve Sur ilçelerinde terörle mücadele operasyonları kapsamında uygulanan sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili Ankara'ya karşı dava başvurularını "iç hukuk yollarının tüketilmemesi" nedeniyle reddetti.
- *Akar: Pençe Harekatı ile terör örgütüne büyük darbe vuruldu...* Milli Savunma Bakanı Akar, "(Hava Kuvvetlerimiz) Pençe Harekatı devam ederken geçen hafta büyük bir operasyonu gerçekleştirdi, terör örgütüne büyük bir darbe vurdu" dedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- 06 Nisan günü Hatay Yayladağ sınır hattında Suriye tarafından açılan ateş sonucu 1 asker şehit oldu.
- Şırnak Bestler-Dereler bölgesinde icra edilen hava destekli operasyonda beş PKK'lı bölücü terörist etkisiz hale getirildi. (06 Nisan)
- Irak kuzeyi Zap ve Gara bölgelerine düzenlenen hava harekâtı neticesinde, PKK bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi. (07 Nisan)
- Irak kuzeyi Kandil bölgesine düzenlenen hava harekâtı neticesinde, PKK bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi. (06 Nisan)
- Irak kuzeyi Gara bölgesine düzenlenen hava harekâtı neticesinde, PKK bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi. (05 Nisan)

- Irak kuzeyi Metina ve Zap bölgelerine düzenlenen hava harekâtları neticesinde, bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi. (04 Nisan)
- Irak kuzeyi Avaşin-Basyan ve Hakurk bölgelerine düzenlenen hava harekâtları neticesinde, bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi. (01 Nisan)